

Tecrîda Ocalanî serra xo qedîna!

Dinyayî de ney dewrî de û verê ney dewrî de tecrîda ke ze, tecrîda Serekê PKKeyî û Kurdan Abdullah Ocalanî ser ameyo meşnayış nîno zanayış. Serreke qedîya ke rayîrberên Tirkîyayî nêverdanê ke bi ey pêvînayış bikerê. Zafereya pawitoxê ey amey tepeştış.

Tecrîda ke Ocalanî sero esto dinyayî de numûneya ey çîno. No zî giraneya tecrîdî ano çîman ver. Serrê qedîya ke Ocalanî ra xebereke çîno. AKP samedê politikayên xo kurdan ser ferz bikerero ra heme zextan kurdan û rayîrberanê kurdan ser ardo û

wazeno ke hewan zî bîyaro. Bi hezaran siyasetmedarê kurdan day girotiş û heta ney gamî zafereya înan sûcê xo dahî nêzano. Heman demî de Ocalanî ser de zextanê ke estêy daha zî şideyna û serreke ravêra bi ey de pêvînayış nîyameyo kerdış... RÛPEL-4

Welat VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 30-7-2012 Hewtane HÛMARE: 12 E-mail: welatverroj@gmail.com

Bêrê xete

Xoser Welat 2

Operasyona hîra beno

Nesrin Orak 3

Ziwan bingeyê komelî yo

Zerweş Esnaw 7

Mîhrîcana Mûnzûrî

Mîhrîcana 12 ya Kultur û Xozaya Mûnzûrî bi rafinayışê 'qarîkatorên Zindana Amedî yê 12 îlonî' û bi panela 'Baweriya Dêrsimî û Keyê Cemi' dest pê kerd.

Meydana Seyit Rizayî de zaf sitantî amey akerdış. Panelî de yewiyeya kurdan û HES sero vindertî û ardîy ziwan ke, her tim wazenê kurdan tepêşê... RÛPEL 4

Edebîyatî de Elî Herîrî

Edebîyata kurdan de kesê sifteyî yê eno zanayış Eli Herîrî yo. Ey kurdan weş şinasnayo. Muhîmeya ziwanî û kesayeteya kurdan û probleman weş şinasnayo ra xo avera berdo... RÛPEL-6

Amînê ziwanî cenîya

Nuştoxanê kirmackî yê cenî ra yew zî Ayşe Newrozî ya. Derheqê averşiyîşê ziwanê kurdî û kirmanckî de û muhîmeya perwerdeheya ziwanî ser vindertî û ziwanî de rola cenîya ya civatî çîçiyê nixna... RÛPEL-7

Ocalan Azad nêbo kurd azad nêbeno

Lazimo ke Tirkîya bizano ke, şarê ma yê Rojawayê Kurdîstanî bêwayir nîyo. Ma hetê şarê xo yê Sûrîyeyî de yê. Wa vîra mekerê ke, kurdîy heme yew perçeyê. Eger Tirkîya mudahelêyê biko, dijî Tirkîyayî kurd do hereket bikerero

HEMEYAN DIJMIN VÎNENA

KCK ard ziwan ke, şarê ma hertim azadîya Ocalanî wazeno. Çimkî zanê ke heta Ocalan azad nêbo statuya kurdan nîno dayene. Ewro AKP tenê PKKeyî ra nê, hemeyê kurdan û kesan xo ra ze dijmin vînenê. No zî nijatperestey o. Lazimo ke AKP raşteyan bivîno û bido...

AKP CAYÊ XODE RONIŞI

KCK wina dewam kerd, eger Tirkîya mudahelêyê Sûrîyeyî bikerero, do kurdêy Tirkîyayî heme dijî Tirkîyayî şer bikerê. KCK bi ney hawayî ze rota dabo Tirkîyayî û waş ke, planê ey ye wina esto se, wa fek cira verabido û kurdîy mafdar êy û heta heqê xo bigê têkoşîn bido... RÛPEL-4

Dewrê xapeynayîşê kurdan vîyarto

Hînî Dewrê xapînayîşê kurdan vîyart. Hetta nika Tirkîya karê xo yê teberî pero înkare heqanê kurdan ser nabi ro. Nê rojan de zî, wazena ke wa kurdî Sûriye de nêbî wayîrê statuyêkî

ENWER ŞÎN

Yew serre ra zêde yo ke rojhelato miyanên de rejîmê diktatorîye yew bi yew qelibyenê. Nê prosesî Tûnûs de dest pêkerd, Misir de dewam kerd, Lîbya ra vîyart û ame rejîmê Esadî de vindert.

Gam bi gam şarê bindestî azadîya xo gênî xo dest û diktatoryan ra xeslesyenê. Yeno zanayîş ke, Herbê

DERSIM

Eke ti yêna min vîrî
zerê min vêseno
kam zaneno
to çend terteleî dîy
çend veng fetîsiyayî hardê to ser
o
çend qerîn hona zî hewa de
zimiyenî
çend cit çim akerde mendî
asmêne to de
çend gul koka xo ra ameyî
visnayanê
çend vilik vileçewt mendî binê
sîya zinaran de
çend cênî dest pistinde giredayî
bîy lal
xeyalê çend cênî û xortan
zerê çemê Mûnzûrî de vîndî bîy
çend eşkefto de adir goşte canê
ma helêna
çend pişkî miyanê duyî de bînefes
mendî
çend dew tîp û tal û weran
çend ko bêwayîr û sêwî mendî
çend demserr û sere to werte
tarîye de vîyart
hetane çi waxt zerê bêvengîye de
to sîya besta
dîyaro Sêm, dîyare Koyê Mûnzûrî
çend wisar nêberêqîya
roşniya tijîyê ver
çend dirvetan ra hona zî goyn
şona
Dêrsim!
bizanî ke eke ti ameyî min vîr
na kula zerrîye min qalik
bicero...

HASAN ALKÎŞ
Zîdana Tîpa F ya
Kirikkaleya Hacilarî

Dinya yê yewinî ra pey sînore Rojhilatê miyanênî newe ra ameyê viraştene. Cuwa pey dewletê neweyî viraziyayî û şarê kurd no waziyet ra yew dîrhem îstîfade nêkerdibi. Seba ke şarê kurd o wext rêxistin nêbibî, lete bi û binê bandora dewletanê bînan de mend.

Nê perçebîyayîşî heta mudaxaleyê Iraqî (2001) dewam kerd. Kurdan her perçe de zaf rey sere wedarî. Labelê, pê qetlîam û dardekerdîşan xoverdayîşê înan şikîya û dewletêk dest nîyabî erdê înan ser îttîfaq miyan de kêyf kerdênê. Aseno ke îttîfaq şîya ra. Sermiyanê herême virîyayê. Dengeyê rojhilatê miyanênî ewro vurîyayê. Hînî do sînori newe ra xêz bibî. Vurîyayîşî ra ver vindertîş mumkûn nîyo. Kurdê ewroyînî zî nêmanenê kurdê verînan. No hayîbîyayîşê kurdan hema zî dewam keno. 2001 de Saddam şî. Sûriye de kurdî ver bi azadîya xo şîne. Hînî wextê şîyayîşê Esadî ame. Hetê Tirkîya de zî kurdî pê mûcadeleyê xo ameyê sewîyeyêk. Îran xora telî ser de yo.

Ewro ma serra 2012 de yê. Dore resa Beşar Esadî. Nika ma nêzanê Esadî ra dima dore yena kamî? Labelê, ma baş zanî ke apey şîyayîş çin o. Çunkî pêameyîşê Lozanî qedîya. Lozan de heqê kurdan amebi werdiş û

kurdî xapîyaybî. Erdê înan destê înan ra ame girotiş û înan ra zilm virazîya. Vateyêkê pîlanê ma est o. Vanê: "Eke o wina zulm biko, xelasa ey çin a." Tarîx zî mojneno ma ke, kamî şarê xo rê zilm kerdo ey rê nêmendo û heqê şaran înan pînikan ra ameyo.

Şima zî zanî ke nê rojanê peyînan de Sûriye de kurdan çend bajarî giroti xo dest. 12 partîyê kurdan ameyê tê het û konseya netewîye na ro. Wina aseno ke kurdî ûca de do bibî wayîrê statuyêkî. Tirkîya û Îran nika fikirîyenê. Îran paşte dayo Esadî. Tirkîya zî paşte daya muxalîfan. Tirkîya hêna hebo şaş kerd. Va qey esad zî sey Kaddafî asan şîno. Labelê sûriye nêmanena rejîmanê bînan. Ferqê sûriye yo pîl kurdê. Ê hesabê xo kerdene ke wa kurdî nêbîyî wayîrê yew statuyêk. Aye ra Tirkîya roja ewilî ra destek da muxalîfan. Hetta bingehê no destekî de kurdî estîbî. Labelê kurdê sûriye ne hetê Esadî ne zî hetê muxalîfan de ca giroti. Hînî Dewrê xapînayîşê kurdan vîyart. Hetta nika Tirkîya karê xo yê teberî pero înkare heqanê kurdan ser nabi ro. Nê rojan de zî, xo nata weta dana û wazena ke wa kurdî Sûriye de nêbî wayîrê statuyêkî.

Serekwezîr Erdogan ge şî Rûsya ge şî Îran, ge zî, şî Amerika la tu netîceyêk nêgirot. Nika Sûriye de, hetê kurdan ra pero dînya ra mesajêko pîl ame dayene. Tirkîya fikirîyena ke dolabêk tabida. Gereke hînî heqê kurdan ra hurmet bikerî. Sewbîna yew rayîrêk nêmendo.

Ziwanê ma ze şitê mayî helal o

KENAN KARAASLAN

Merhaba!

Bi bawerîya weşîya şima silaf, hurmet û heskerde ma, şîmarê rusnenî. Kar û gurê şima de zî serkeftinan wazeni. Şexsê şima de zî silamê xo xebatkar û kedkaranê rojnameya Azadiya Welat û rojnameya Verroj rê vanî, hurmet û heskerdana xo rusnenî, şîmarê xebato weş û serkeftinê wazeno. Şima, kedkaranê rojnameye ra hazar spasîyanê xo rusnenî.

Ma zaf kêfxweşê ke rojnameya Verroj zi di na qede de cayê xo guret o. Wa çimê wa raştî bê. Wa çimê şarê wa raştî bê!... Pances gulânê roja zanê Kurdî, şarê wa re pîroz bo.

Belê, ewro hama hama kal û pirê ma teynê zanê xo zanê/ qesê kenê. Lakin ewro domanê ma indi zonê xo zaf nêzanê qese bikerê. Hama hama kuli tirkî qese kenê. Şarê ma seke nêvano: "To xo nas bike ke wa şar ki to

bikero"

Kal û pirê ma ewro zaf êne wa virî. Wara vatenê ke: "Zonê wa non û sola ma wa" "her vaş koka xo serdê beno kewe"

Labêle ma pîlanê xo ru vatenê kê "şima gerci yê" ma tirkî qesê kerdênê û x ora ji vatenê ma ji "ilerici û modern" me. Seba zonê ma gunê û xetê ma zaf ê. Ma zonê xo zaf wê qîmet dikqat. Ewro em di zonê ma amo cayêki. Nagra tê piya daha weş bo ji. Kum na dereqde ciyê vajo û çî destê xara êno bikero ez dahunu zi zaf spas keno. Ewro, poli tikayê. Zaf qiler serê şarê ma dê êno viraştinê. Qirkerdema ziwan, kultur û ê binî zi estê. Gereke ma na politikaya qilerinê berteraf bikerimê. Ma gawe ra, şima kulira nê qewet bo û serkewtişo gird / girs wazeni... Rojnameyê wa ayni zê şitê wa'a ma, ma rê helal o.

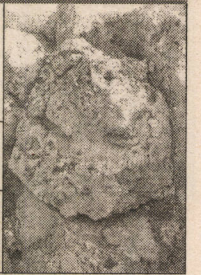
Wa çimê şarê ma raştî bo. Vindare di weşî û silametiye dê. Silam, rêz û hurmet.

Girtigeha Tîpa F ya Bolîyî

Sadax

Xoser Welat

xoserwelat@gmail.com

Bêrê Xete

Welatê kurdan Kurdistan, yewin dore di 17ê Gulana 1639'ine de bi peymanê Kasrî Şîrine ya di maberê dewleta Osmanîyan û Safewîyan de ame perçekerdiş. Sînorey maberê Tirkîya, Îran û Îraqî, êy ewroyînî bi awayêko giştî bi na peymanê ameyê kifşkerdiş. Reyna bi Şerrê Cihanî yê yewinî zî Rochelato Miyanên bi awayêko viraşte ame dizaynkerdiş û Binê Xete zî bi perçeyê çarine. Di no tarîx û ravereyîya kambaxe de gelêke qewemyayîşêy girsîy virazîyay. Kurdîy, bîy goga maberê serdestanê xo. Di heme nakokî û kayanê xomîyanîy de, hetê serdestanê xo ra zey maşîke amey bikarardiş. Her çende di no derbar de gunakarîya kurdan zafê bî zî, di heman demî de seba azadîya xo zi tim û tim di miyanê şerr û lecan de bîy.

Yewin sedemê bisernekewtişê kurdan, çînbiyîşê yewitîya di maberê kurdan be. Serdestanê kurdan na rewşa kurdan bi heme awayî û bi zanayîş bi kar arde. Bi taybetî zî dim awanbîyîşê komara Tirkîya ra, no bikarardiş bî pergalêka miyannatewîyî. Çar dewletêy ke desthelatdarê kurdan bîy, heme politikayêy xo bi goreyê rewşa kurdan aver berdîy. Qedera kurdan a kambaxe bi feraset û paradîgmaya Têgêrayîşê Azadîya Şarê kurdîy ya destpêka serranê heştayî vurya. Kurdan reyna bi bedêlêy zaf giranan xo nas kerd û estbîyîşê xo bi heme dînya da qebûlkerdiş. Feresetê yewitî di miyanê heme kurdan de vila bi. Kurdan kurdîtîya xo bi vengêko berz ard ziwan.

Pergala viraştîya ke di destpêka seserra newêsine de, di Rojhelato Miyanên de amebî awankerdiş, pergala seserra vîst û yewine rê nêbîyê verpers. Hewceyî bi pergalêka newîye ke bi goreyê menfeetanê hêzêy cihanîyan bo est bî. Labelê xoverdêrî û yewitîya şarê kurdî, ya ke di dormeyê paradîgmaya newîye û serokatiya şarê kurdî de virazyabî, hember nê dizaynî kelemo hewna asê bî. Êdî amî zanayîş ke, di Rojhelato Miyanên de, bêke kurdîy ver çiman de bêrê girewtîş tu politikaya bi rehetî nîna bikarardiş. Rewşa ewroyine yê Rojhelatê Miyanênî û bi taybetî zî rewşa Sûriya, lûtkeya peyêne yê na raştîye ya.

Dewleta tirkîya heme politikayêy xo ro ser feresetê verênî, êy perçekerdiş û hember yewbînîy bikarardişê kurdan pêk ardiy. Labelê rewşa ke ewro Sûriya de dekewta orte, politikaya, heş û feresetêy Tirkîya serobin kerdîy. Rayirberîya Tirkîya şaş bîya û kaş bena. Bêke persgiraya dem û konjoktorî fem bikero, ro kurdan gefan wanena. La kurdîy kurdêy verênîy nîyê. "Kela kewta keçel eyesayo" Gere herkes bêro xete. Kurdîy bîyê kapûsê hewnanê serekwezîrî.

Na şîdet dinyayî de çîna!

Melek Karaaslan hetî piye xo merde ameyî vînayîş û piye Melek Karaaslan berdî neweşxane yî Agirî encax Karaaslan neweşxanede cuyayîşê xo vînî kerd. Hetê malbata xo ra şîdet diy. Tuwaletî de 3 aşmî şîdet diy Karaaslanî. 24 serre ya. Yew xebatkarî neweşxane vat ke, ey cenî zaf darp werda. Seme dê ey zî hedî hedî cuyayîşê xo vînî kerda.

Piye Melek Karaaslan û polêsan hewteyî verîn, Karaaslan berdî neweşxaneyê Agirî nika zî Karaaslan cuyayîşê xo vînî kerd. 8 serr veroci Karaaslan zewijya wa û merdimî merdeya û 3 aşman veroci tuwaletî de gireday. Psikolojîya Karaaslan ey şîdetî ra xerepya û semede ey zî, ber eşt û gedeya ay merd. Dima ra piye Melek ameyo keyî keneya xo xeltesna.

Melek berda neweşxaneyî Agirî encax, Melek menda 30 kilogram. Walîyê Agirî û serrekê tendurîstî kewtî dewre alîkarî da ey malbatî. Neweşxaneyê Agirî ay eşraweno Neweşxaneyê Enqerî. Melek yew hewte qoma de menda ra dima ra, cane xo vînî kerd.

Rojnamegeran heme serr ey mi-jarî de niqaş kerd û pirsgireka merdîşê ay vetî meydan.

16 serreya xo de zewijya

Melek Karaaslan dema ke 16 serreya xo de zewijyaya. Qezaya Agirî Xemurî de cuyaya.

Bi goreya îdera malbata merdeyê Karaaslan hertim heqeret kerdênê. Karaaslan hemîleya merde xo ra hertim şîdet diyênê.

Dema ke hemîleya merdeye Karaaslanî eşt teber. Tena mend û dima ra zî gedeyê Karaaslanî merd.

Psikolojîya Melek xerepya dima ra malbata Melek dahana zaf şîdet kerd.

Dimara 2 heb gedeyî Melek bîy

Encax şîdet nêqedya. Piye Melek zî Melek berd keye xo. Merdimî

Mêrdeyê Melekî her tim şîdet ay sero bikar ardê. Melek ame keyêyî qebûl nêkerd û rayna berd hetê mêrdeyê ay. Birayê ci şino keye melekî tiwaletî de vînenê. Gere keno. Melek benê nêweşxane ema cuyayîşê xo vînî kena

Melek vat ke eya nêbeno mesela "namusî" y a ra, to senî ardo keye hinî bişirawî. Wa şero keyê xo. Melek berdîy keyê merde ay. Dima ra şîdet daha bized. Melek nika ra pey nêşkênê bişiyay tuwaletî. Piye Melek zî 3-4 meng nêşi keneye xo pers nêkerd.

Vat şîya veyveyî

"Birayî Melek Stenbolî de xebit-yayê û ameyo Agirî dima ra zî şî

Heme çîy red kerdîy Yew xebatkarî

Yew xebatkarî neweşxaneyî dewlet zî ey vatî zaf îşkence kerdê bi Melekî. Ser taxtî de tuwaletî kewta ra. Semede ay zî hertim rewşa Melekî daha bîya xirap. Merdeyê Melekî û vistoreyê Melekî nika ameyî binçimkerdîş. Îfade dayê û dima ra ameyî azadkerdîş. Nameyê merdeyê Melekî Ferdî Karaaslan û nameyî vistoreyî Melek zî Kudbettîn Karaaslan o. Ey pirs-girekan heme red kerdî. Vistoreyî Melek zî, ey vatenê: "Ma zatî Melek berdenê neweşxane. Ma payîz berd encax ma hîna zî berd. Melek neweş bi, encax cenîya mi ewnîyay Melekî û ay berdenê tuwaletî û ardenê. Melek zî neşkay bivajî tuwaleta min yena. Çimkî Melek bîbi ferç. Min Melek berd Erzîrom mi ra vat ke Melek en wesar bena weş. Ma ewnîya Melekî, encax piye Melekî ma şikayet kerd. Ma Melek hertim berdenê tuwaletî yanî ma ewnîyayê ay. Hem zî hertim berdenê neweşxaneyî."

keyî Melekî. Merdeyê Melekî vato kî, Melek şîya veyveyî. Encax birayê Melekî şî zere û 15 deqîqe mend, dî ke, Melek tuwaletî de mahf bîya. Birayê Melekî ay kesan ra pers kerd. Melek semede çîna şima berdo tuwaletî?

Maya Melek her tim bermena

Ey zî vato ke, melek nêşkênê bi-şêra tuwaletî semede ey zî vistoreyî ay berdo tuwaletî. Ez zaf bîya xemgîn. bermewa waya mi tena cayî tarî deya û haleya bîyo perîşan. Mi maya xo ra qîse kerd. A zî berma. Piye min zî bi perîşan. Mi wa ya xo 8 aşmîy veroci dîbi. Zaf tay neweşbî. Nika heme canê ay bîyo qulik."

Birayê Melekî Reîsî ard ziwan ke do merdeyê Melekî ra dawa sûci akero.

Piye Melekî Kasim Levent zî Tirkî nezano vat: "Kenaya min merd. Serayî min zî 3-4 aşman veroci dîy. Min ey kesan şikayet kerd. Encax feyda nêkerd."

Maya Melekî, Hanim Levent zî hertim bermena û nêşkay xeber bidaynê.

Melek helya wa

Kudbettîn Karaaslan devam kerd: "Birayê Melekî ame keyê ma. Melek tuwaletî de bî. Romatîzmaya ay bî. Encax doxtor zî ma ra vat çîqa vat weş bena ema Melek çîqa şî mîyanî 15-20 rojî de, helya. Melek berd verî mele û mele zî vat ke ey kena 9 ser-rîye çik ra tersaya. Semede ay îna bîya."

Melek yew hewte veroci sewq bîya neweşxaneyê Erzîrom sazîya tendurîstî alîkarî da Melekî.

Encax Melek roja çarşeme saet 15.00 de cuyayîşê xo vînî kerd. **AGIRÎ**

Jiyan

Nesrîn Orak

oraknesrin@gmail.com

Operasyonî leşkeran hîra beno

Sînorî de xususî qîşt kurdan ra, despêker-dişa trajedî esta. Bi 30 serrek bi goreyî xo ra tekoşîna kena hikûmet. Ema hikûmet her serr ha eynî ca de yo, nika heme şarîstanan de operasyon dest pê kerdo.

Dema vîyarte de zî, eynî politika bîyo û nika eynî politika dewa kena. Yanî hikûmet hema zî zîhnîyetî xo nêbedilna wa.

Semede ey zî tirkaya de nê operasyon qediyena û ne zî mexdûrîyeteya sivîlan qediyena. Mîyanî ey sivîlan de, zaf dewijîy estêy ke zaf zirar vînenê. Dema vîyarte ra heta nika, ey operasyon devam kerdêy, encax, feyda nêdayo tu kesîy zî, dewletî xususî dewijîy zaf nerehet beyî.

Ey operasyonan de hertim bi çapemeneyî, wanê vengê xo bi resnê îdarekeranê Tirkîyayî. Veng şino hikûmetî, encax hikûmet verî ey pirs-girekanî de bêveng maneno. Çimkî hikûmet wazena bi goreyî xo ra kar biker û îna zî kenîy.

Dewijîy ey operasyonî dewletî ra zaf benî nerehet. Ema hîna zî cuyayîşê xo wazenî dewan de bikerî. Çend rojî verî hîna çapemenîya kurd de dewijan derdê xo ardbi ziwan: "Ma dewa xo de perîşan bî û yew îdareker rewşa ma pers nêkeno. Nika dewe ma de cuyayîş zaf zehmet bîyo. Encax ma nêwazenî dewa xo terk bikerî" çimkî ey dewijîy heme dewa xo ra hes kenî û hem zî, qezence xo dewra kenî.

OPERASYONÎ DE SIVÎL MIRENÎ

Ema ey operasyona dewijî perîşan kerdî xususî gedey operasyonan ra zaf bandor genîy. Çimkî leşkerîy serê siba, rew şinî dewan û dormeyê dewan genîy. Gedeyî zî ney ra zaf tersenê.

No zî bes niyo bombê erzenî darîstanan, semede ey psikolojîya gedeyan tam xeripyeno. Hemeyê heremî de, psikolojîya merdiman û gedeyan zaf xeripyayo. Hetê binî ra zî, dewijan zaf zirara maddî zî vînay. Çimkî semede ey operasyonan nê-eşkenî heywanenî xo biberî teber biçernî ya zî berdî heme heywanî dewijan leşkeran kerdî telef. Herema Kurdîstanî de operasyon hertim devam kena.

Heme darîstanan veşnayî, encax çapemenîya Tirkîya û hikûmet verî ey qetliyamî darîstanan de bêveng manena. Ma bonî nika ra pey, ey operasyonan sebena çen sivil ey operasyonî leşkeran de cuyayîşê xo vînî kenî.

AZADIYA WELAT
Zozan Basın - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Menderes ÖNER
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim GÜVENÇ
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kat:3 No:9
Kayapınar / DIYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Weqan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89
Baskı (ÇAP):

Stenbol: Gün Matbaacılık, Reklam,
Film, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd.
Şti.
Telsizler Mevkii Beyoöl Mah.
Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık Yeni
Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A Yüreğir
/ ADANA
Tel: (0322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuvaz
Dağıtım Pazarlama

KCK: Eger mudahalê Sûriyeyî bikero sebena?

Goreya daxûyaneya Serekeya Konseya KCKeyî eger Tirkîya mudahaleyê Sûriyeyî bikero do kurdêy Tirkîyayî heme do dijî Tirkîyayî şer bikerê. KCK bi ney hawayî rota da Tirkîyayî ke planê ey ye wina esto se wa fek cira verabido.

Konseyi daxûyaneya ke semedê serreke, tecrîda Serekê PKKeyî û Şarê Kurd Abdullah Ocalanî ser qedîya û hewna domyeno û rewşa kurden Sûriyeyî û waştîşê Tirkîyayî ser nixnayîşanê xo kerd.

'Êrîş bibo Tirkîya perîşan beno'

"Coxrafyaya Kurdîstanî de tarîxî ra naşt pêrodâyîşî kemî nêbîyê û yê zaf zirar vînayê zî kurd ê. Rojanê verê ma de dano eysayîş ke perçekerdîşê kurden ya 4 perçeyan ra, kurdî her tim mafê xo geyrenê ra do coxrafyaya Rojhilata Mîyanin bibedilyo.

Çimkî her dem waştê ke şarêy tîyayî bipelixnê, veşan biternê, terora dewletî bi her hawayî înan sero ferz bikerê, berzê zîndan û her wiha heme zext û tewrên îşkenceyî kenê û hewna zî wazenê bikerê. Tecrîda ke Serekê PKKeyî û Kurden Abdullah Ocalanî sero, ze heme kurden ser bibo yo. Qada navnetewî paştî dana AKPeyî û tecrîda ke esto daha zî xorî kenêy. Wa AKP weş bizano ke peynî de yê herî zirar bivîno, Tirkîya bibo.

Çimkî Tirkîya nêrazîbîyîşê xo yê virazyayîşê Sûriyeyî ardo ziwan û keno ke êrîşke bikero. Eger çîyeke hinî bikero, do Tirkîya do perîşan bibo."

Ocalan azad bo kurd azad o

"Çahr perçeyê Kurdîstanî de şar do bi têkoşîna 27 tîrmenga 2011 do bexodaneke pîl bido. Şarê ma hertim azadiya Ocalanî wazeno. Çimkî zanê ke heta Ocalan azad nêbo statuya kurden nîno dayene. Ewro AKP her tenê PKKeyî ra nê, hemeyê kurden ra xo dijmin vînenê. No zî bi daxûyaneya ke Erdoganî qabê kurdên Sûriyeyî da de, belî yo. No tewr hereket zî şovenîstey û nijadperesteya herî asta berz o."

Eger mudahale bibo heme kurdîy do dijî Tirkîyayî bikûrê hereketî mîyan

"Lazimo ke Tirkîya bizano ke şarê mayê Rojawayê Kurdîstanî bêwayir nîyo.

Ma hetê şarê kurdên Sûriyeyî de yê. Wa vîra mekerê ke, kurdîy heme yew perçeyê.

Eger Tirkîya mudahaleyê kurdên Sûriyeyî bikero, do heme kurdîy

bibêy yew perçe û dijî Tirkîyayî bikûrê hereketî mîyan.

Kurdîy do dijî erîşa ke beno ke bikê, heme cayan de, bi heme hêzên xo do dijî Tirkîyayî têkoşîn bidê."

Kurdê Sûriyeyî xo pawenê

"Rayîrberên Kurdîstana Rojawayî ra yew zî qala cîyabîyîş an zî, bi perçeyêke bîn ra yewbîyîşî nêkenê. Bi heme hawayî waştaya înan xopawitîş o.

Heme mafên xo yê ke vîni kerdê wazenê bi dormeyê xo apeya qezeç bikerê yo. Yanê bi însiyatîfa xo hereket kenê."

Konseyi wina peynîya qiseyên xo ard: "Ma veng danê heme kurdên çarçoveya demokratîk de kom bîyê.

Wa warêteya têkoşîna azadiya şarê kurd yê Sûriyeyî het de ca bigê û paştî bidê înan."

Mîhrîcana Mûnzûrî ya 12'ine dest pê kerd

Dêrsimî de Mîhrîcana Mûnzûrî bi sloganên ze: "Qirkerdişê Dêrsimî bêro şinasnayîş bendavî nêbêy 38 a diyine" dest pê kerd. mîhrîcana 12'in ya xozaya Mûnzûrî ze her ser bi heyecana herî pîl dest pê kerd. Ziwanzan Mûnzûr Çemî panelî de ard ziwan ke, amayîşê yew het yê kurden û şaran her tim serdestan dayo tersnayîş: "Ewro Enqere wazeno dest berzo kurdên Sûriyeyî. Ya to ra çîçî kurdê ûcayî ti problema kurdên xo hal biki. To înan giroto zextan bin.

Semedê ke merdimîy ewleheya xo ya parastinî genê ra, çira nerehet benê? Keşke Dêrsimî û elewîyî zî yewiteya wina tepêso."

Mîhrîcana 12 ya Kulturê Mûnzûrî û Xozayî bi rafinayîşê bi rafinayîşê 'qarîkatorên Zîdana Amedî yê 12 ilonî' û bi panela 'Bawerîya Dêrsimî û Keyê Cemî' dest pê kerd. Meydana Seyît Rizayî de zaf sitantî amey akerdîş.

Panelî de yewiyeya kurden û HESan sero ame vindertîş û ardîy

ziwan ke her tim wazenê kurden zextan bin de tepêşê. Yewbîyayîşê kurden ra tersenê. Nêwezenê keyê ceman bibê cayê îbadetî ra, no tewr fikirayîş nîno qebûlkerdiş,

ame ziwan. Bi HESan zî wazenê qirkerdişê 2'yine ê 38 tan bivirazê.

Ziwan sînirê şarî yo wa felç nêbo

Zanistê zîwanî Mûnzûr Çem panelî de qese kerd û ard ziwan ke lazimo dêrsimîjî her hawayî de ziwanê xo yê mayî bikar bîyarê: "Lazimo ke ma ney meseleya ziwanî xo vîrî ra mekê. Çimkî ziwan sînirê merdiman o. Dema ke sînirî amey birotîş û xirabe bibêy se, o merdim felç beno. Weşbîyîşê ey mucîzeyo. Politîka dewletî ya zazayî kurd nîyê raştayî ifade nêkeno. Lazimo ke heme kurdî bizanê ke dewlet yewiyeya kurden ra terseno. Ewro Sûriyeyî de zî kurden ra terseno. Lazimo ke AKP yewbîyîşa şaran ra meterso. Feydeyê tersî ecelî ra çîno. Erdogan her roj bi hawayê erîşê BDPeyî keno. Lazimo ke mafê kurden bêro dayene."

Tecrîda Ocalanî serra xo qedîna!

Dinyayî de ney dewrî de û verê ney dewrî de tecrîda ke ze, tecrîda Serekê PKKeyî û Kurden Abdullah Ocalanî ser ameyo meşnayîş nîno zanayîş. Serreke qedîya ke rayîrberên Tirkîyayî nêverdanê ke bi ey pêvînayîş bikerê. Zafêreya pawitoxê ey amey tepîştîş.

Tecrîda ke Ocalanî sero esto dinyayî de numûneya ey çîno. No zî giraneya tecrîdî ano çiman ver. Serrê qedîya ke Ocalanî ra xebereke çîno. AKP semedê politîkayên xo kurden ser ferz bikero ra heme zextan kurden û rayîrberanê kurden ser ardo û wazeno ke hewna zî bîyaro.

Bi hezaran sîyasetmedarê kurden day girotiş û heta ney gamî zafêreya înan sîcê xo dahî nêzano. Heman demî de Ocalanî ser de zextanê ke estêy daha zî şideyna û serreke ravêra bi ey de pêvînayîş nîyameyo kerdîş. Pawitoxê ey zafêr tepîştî û ewro zîndanî de pawenê ke sîcê înan çîçiyê? Çimkî ey zî sîcê xo nêzanê. Goreya dewletî înan mîyangîneya PKKeyî û Ocalanî kerdo. Ema delîlan de eşkerayo ke Tirkîya bi xo ney karî kerdo. Eme ze sîc wazîyeno ke berzê pawitoxan ser.

Ocalanî ra xebereke çîno

Serra nêpêvînayîşî qedîya ke rewşa Ocalanî kes nêzano! Ney semedî ra kurdîy heme dinyayî de semedê Ocalan azad bibo ra çalakîy xo yê tewr bi tewr darfînenê. Kurdên çahr perçeyan zî çalakîy xo geş û weş kerdêy eme ti veng nêşino rayîrberanê Tirkîyayî û AKPeyî.

Dinya bêveng a

Dinyayî de dewletî heme zanê ke kurdîy çîçî wazenê. Ema heta ney gamî semedê berjewendîy xo bêveng mendê Ocalan û waştîşanê kurden her tim xo ra kenêy werd û Tirkîyayî ra îhaleyan genê. Kurdîy ney çîy zanê û politîkay xo goreya ey danê meşnayîş û anê ziwan ke: "Bê lepê kurden kes çîno înan ra xebat bikero û mafê înan bido û Ocalanî azad bikero."

Ey Erdogan seni hewnê to yeno?

Welatê ke veyşan bo û serekê ey bi zûran vajo ma mirdêy ra, çiçi pawiyeno?

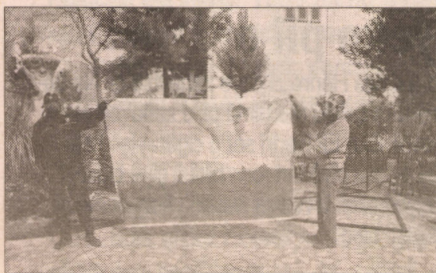
Kesên ke ey ra çîyeke bi-pawo. Lazimo ke mezgê ey de xisar bibo. Wenyê ke ameyo ontişê de rewşa Tirkîyayî bi çîmanê rûtûrepa zaf weş mezgan ser rafînenê. Heme kes zano ke, şar eynika dewletî û hikûmetî yo. Eger eynika Tirkîyayo no bo, halê ma perîşan o. Ma tîya ra veng danê Erdoganî; Weş dano eysayîş eynika welatê to Bi lotikan fortan medi xo Tek tekey to darda keno Mafê to çîno Tirkîyayî darda bikê Ey Erdogan seni hewnê to yeno Bi zûran nêbeno welat. AMED

Dozgerî wa gureyê xo bikerê!

Dozgerî çend serrên peynî bi îdiayan zaf çîy kerdîy û kesên xam û tam ewro zîndan de yê. Zafêrey zî sîyasetmedarên kurd, gede û ciwanên kurd û roj-namegereya kurd êy. Bi îdiayên ke zereyê fîndiqeke zî pir nêkeno, cezayanê zaf pîl înan ra wazîyeno. Ma veng danê dozgerîyê, qa polêsên ke pankart akêrdê bêre cezakerdîş.

Gedeyê ke kera destê ey de bêro vînayîş an zî, destê ey qilêrin bibo an zî, destê ey ra boya benzîni bêro se halê înan çîyayo û do zaf ceza eyra biwazê û şikyenê zîndanî de birîznê.

Ma veng danê dozger û dadgerî ke, polêsan ke pankart akêrdê zî wa bêre daraznayîş. Çimkî înan 'sûceke rêxistinî kenê'. AMED

AKP vano tirk cîya kurd cîyayo!

Hikûmeta ke dilemey bikero şaranê xo mîyan ra ti xêr nîno. AKPe zî hinî kerdo. Şarê Wanî hewna zî dergê afeta erdlêzî onceno ema nêkerdê cayê afetî. Ema Karadeniz de kerd

NAVENDA XEBERAN - AMED

AKP her wext, dema aştiyî kerdo çay û seba ke şar bişimo dano şarê nezanan ver. Xo dana mojnayîş ema, çira zûrkeran heta cayêke yo.

Wanî de hintayê merdimê kurd erdlêzî de merdîy, serdî û vewrî ver gede û êy nêweş kewtî AKPe yî vengê xo zî nêvet. Hewna zî erdlêzî domkenêy.

Erdoganî meydayî ver de, her tim forsê da û vatê 'Daha ez çiçi bikerî min heme çîy seferber kerdêy!' Ema heme zûr bîy. Medya rotox zûranê ey nimitê. Çimkî înan zî nijatperestey kerdê. Tenê medya kurd mend û bi hawayê şêran heta ey ra ame vengê Wanijan da dinyayî û serkewte zî bi.

Çend rojan verî herêma Karadenizî de semedê varayîşan zaf lehîy bîy û zaf zîyan bi. Tikey kesan zî cuyê xo kerd vinî. Wanî de bi seyan

SAMSUN	VAN
Ölü Sayısı: 13	Ölü Sayısı: Resmi Rakam 644 Gerçek ölü sayısı: 2000'e yakın
Elektrik: ÜCRETSİZ	Elektrik: Hane başına ortalama en az 1000 TL
Doğalgaz: ÜCRETSİZ	Doğalgaz: İyiki yok
Maddi yardım: 1000 ile 4000 TL arasında	Maddi yardım: Yok, Yıkılan evlerin sahipleri enkaz kaldırma bedeline karşılık borçlandırılıyor, değeri 40000 TL nin altında olan evler 70000 TL ye satılıyor.

kesan cuyê xo vinî kerd û bi se hezaran kesîy perîşan bîy, koç kerdîy şîy metropolan. Ema AKPe yî Wan nêkerd cayêke afetî. Deynê kesan taloq nêkerd. Çîyê ke bîy zî kaxitî sero mendîy. Semed: Wan kurd bi.

Karadenizî de seyî ra yewê Wanî afet nêbi. Ma nêvanê ke, heyfa ma bi înan nîno, heyfa ma bi heme tewrê

afetan yê heme cayê dinyayî yeno. Ema, Erdoganî dilemey kerd û heyfa ey tenê bi Karadenizî ame kerd cayê afetî û Wan nêkerd cayê afetî eger kerd zî, kaxitî sero heme çîy mendîy.

Zatî tabloya ke esto zîwanê ma ze fermûarî geno û şiroveyî şîma ra, yê ke tikey mezgê ey esto ra ma verdanê!

Bêre lazûtê Çewligî bi tam ooo!

Ehmedê BIRA - ÇEWLÎG

Çewligî wareke bi nem o. Lazût zî reba wîna wazeno. Ney semedî ra zî, lazût (misir) Çewligî weş beno. Werdişê lazûtî civatî mîyan de zaf yeno heskerdiş, heta ney gamî xaşenayeya lazûtî ameyê rotîş, ema çewligîjan tiraynayeya ey zî roşenê û tama ey zaf weş o.

Çewligî de cadeyên qerebalix de her serê kuçeyî de rotoxê lazûtî estêy û kar kenêy. Şar zî mûsayo û weno. Belkî heme kes feydê lazûtî nêzanê wenê, ema zaf feydeyê ey estêy. Ney ra zanîştîy vanê lazûtî her tim bûrê çimkî embara enerjîyî û pawitoxê canê merdiman o.

Çewligî de rotoxanê lazûtî mîyan de Osman Aymenek zî esto. Him keno û him zî debara keyeyî ra alikarey dano. Goreya vatişê Aymenekî ard ziwan ke, rojêde bi orteyine 100 heban roşeno. Zafêreya lazûtan bi xaşenayeya yeno rotîş. Semedê ke şar mûsayo lazûtê xaşenayeyî ra, yê teriqnaye zêd nîno rotîş. Semedê ey zî goreya Aymenekî çend serro ke kozî sero lazût yeno viraştîş û şar hewna zaf nêwazeno. Ema kesê ke lazûtê kozî sero rayê bûro mûseno û her tim wazeno.

Iheb 1 TL yo

Osman Aymenek ard vîr ke lazût roşeno û debara keyê ra alikarey keno. Goreya ke ard ziwan rojêde de taxmîni 100 heban roşeno û her yew zî 1 TL ra roşeno. Bi halê orteyine rojêde de taxmîni 40-50 TL maneno. Herî zaf zî lazûtê xaşenayeya yene rotîş.

5 menga karê lazûtî esto

Aymenek ard ziwan ke, serrê de no karî 5 mangan kenêy. Lazûtê roşenê, bi otobozan, Çewligî, Edene û cayên bînan de yê ke lazût yene romitîşî ra erînenê û anê roşenê. Hetê bîni de ard ziwan ke 5 mengîy qedîyay pey ra karê bibêy kenêy.

Feydeyê lazûtî çiçi yê?

Lazût embara vîtamîni yo. Vîtamîna B1, B5, folat, nîasîn, B3 û vîtamîna C estêy. Hetê bîni ra semedê ke lifên ey estêy, fosfor û magnezîyum esto. Goreya ke yeno vatişê kolestrolî dafînenê, dil û gurçikan ra feyde dano. Dilî paweno. Mîyanê lazûtî de folîk, asît, nîasîn û magnezîyum esto ra derman dano canê merdiman. Felcî ver de xo paweno. Nêverdano ke penceşêra pişî avera bişêro û danovînerdiş. Bi vîtamîna B1 mezgî weş tepêşena. Stersî tayan keno. Loqreyan dano xebitnayîş, wîrnayîşî kemî keno. Emelî derman keno. Fonksîyonê gurçikî wel keno.

Pîrê edebîyata kurdî

Edebîyata kurdan de kesê herî kan û derheqê ey de çiyên ke herî tayn yenê zanayîş Elî Herîrî yo. Ey kurdan weş şinasnayo. Muhîmeya ziwanî û kesayeteya kurdan zanayê ra xebat kerdo

MAMOSTE SILÊMAN

Mîyanê şairanê kurdan de, o yo ke îslamîyetê ra pey bi lehçeya kurmanckî nuştî, tewr verên Elî Herîrî yo. Derheqê Elî Herîrî de, zaf çiy nîyno zanayîş. Zaf çiyê derheqê ey de se belge, hetê Aleksander Jabayê Rûsî ra ameyî hetan eyro. Bê xebata Jabayê, çiy ke resawo hetan eyro, bi feki yî. Elî Herîrî, demê xo de, bi Şêx Elî Herîrî, ameyo namekerdiş. Serra 400'î de ameyo dinya. (Zayînî 1009-1010). Derheqê tarîxê bîyayîşê ey de, vatişê çiya çiya estî. Tayê vanê ke, seserra 10'in de ciwîyawo. Celadet Bedirxan zî vano ke, 1425 de ameyo dinya. Elî Herîrî dewa Herîrî de ameyo dinya. Tayê vanê ke, dewa Herîrî, welatê Soranê de ya û Elî Herîrî bi xo Sorî yo. Aleksandir Jaba vano ke, Dewa Herîrî, welatê Şemînan de ya. Vajîno ke na dewe, gireydayîyê Hekarî (Çolemêrg) ya, yan zî gireydayeyê Bidlîsî ya. Ay dem de, Merwanî; berpîrsiyarê (deshilatdarê) nê welatê bî. Goreyê zanayîş û delîlê ke destanê ma de estî, Elî Herîrî; pîlê hozananê kurmancan o û wayîrê dîwanî yo zî.

Ameyox de, ko çî bibo, şairanê (helbestvanê) kurmancan ra no war de kam aver şîro û bireso dereca berze, ma nêzanî.

Labelê o yo ke hetan nika (inka) yeno zanayîş ke, şairê kurdan yo pîl Baba Tahîrê Hemedanî (Lorî) yo. Ê lehçeya (zaravaya) kurmanckî zî Elî Herîrî yo.

Her dîyan zî babeta wêjeyê kurdî de, pêşngeya hozanan kerdnî. Şîrê Şairê Herîrî, mîyanê şarê ma de, şewan de ameynî wendiş û goştaritoxan ser o gelekî tesîr (bandor) kerdnî. Gama ke wesfê (pesnê) yewêdê vengweş û meqamweş bibîynî, vajîyaynî ke; "Tanga Elî Herîrî de yo".

Ey kurdan weş şinasnayê

Bê guman Elî Herîrî, mirodimêko zanaye yo û derheqê cûyê (jîyana) şarê kurdan wayîrê malumatî yo, kurdî baş nas kerdî.

Keyeyê Elî Herîrî ra, gellekî şêxê terîqetê vejîyayî. Piyê ey hem şêx, hem zî mamosteyê medresa bîyo. Herîrî wendişê xo yê verên medresa piyê xo de wendo.

Helbestvanê kan yê kurdan o

Ma şîynî vajî ke Elî Herîrî tesîrê bandora xo warê edebîyatê yê kurdan de, Seydayê Xanî ser o kerdo. Prof. Qanatê Kurdoyê vato: "Aleksandir Jaba kitabê xo yê bi nameyê "Recueil de Notices et Rechist Kurdes" de nuştî, vato ke "Şairê kurdan yo tewr verên Elî Herîrî yo" û "Dîwanê Elî Herîrî yo ke şîran û beytanê ey ra nusîyayo Kurdistan de,

namdar o." Dîwanê Elî Herîrî, bi asanî fam beno û bi uslub o. Şîrê ey, nazik û rewan û şîrê eşqê yî.

Zaf kesî şîr û vatişanê ey ezber ra zanî. Bi taybetî melay û feqîy; cemat û kombîyayîşan de, bi keyfweşî qalî ey kenî û wesfanê ey danî. Eyro Kurdistan de, xebera ma bi dîwanêko ke bi nameyê Elî Herîrî bo çin o.

Helbestvanê ke serkewte bi

Herîrî, şîranê xo de, nameyê Elî, Elîyo û Şêx Elî kar ardo. Şîrê eyê ke, kewtî destê ma, nê şîran de nê hîrê nameyan ra yew name xebitnawo. Goreyê mi, şîrêko bi qaydeyê Herîrî ameyo nuştîş, bê name bo zî, kê şîynê (eşkenî) vajî, no şîr zî yê ey o. Wexto ke şîr de, qeydeyê Herîrî çin bo, ma bi asaney, nişnê vajî no şîrê ey o. Ma nameyê Elî Herîrî; warê nuştîşê de, tewr verê "Mem û Zîn"ê Şêx Ehmedê Xanî de veynenî. Ewta de, wina (ina) vêreno:

Min dê'elema kelimê mewzûn 'Alî bikira li banê gerdûn

Mi 'elema kelimê mewzûnê 'Alî bikerdnî banê gerdûnê (dinya) (Kirm.)

Bîna ve rûha Melê Cizîrî

Bi nameyê ruhê Melayê Cizîrî

(Kirm.)

Pê hey bikira 'Elî Herîrî Keyfek we bida Feqiyê Teyran

Pey suwar bikerdnê 'Elî Herîrî keyfêkê şema bidaynî Feqiyê Teyran

(Kirm.)

Hetta bi ebed bimayî heyran

Hetan bi ebed bimaynî heyran

(Kirm.)

Çi b'kim ko qewî kesad e bazar

Çi bika ke hêz kesad o bazarê rê (Kirm.)

Nînin ji qumaş-i ra xerîdar Nîno no qumaşê rê muşterî. (Kirm)

Elî Herîrî ra yew şîr;

Ger Hûn Bibînin Narê Eşq

Kurmackî Kirmanckî

Ger Hûn Bibînin Narê Eşq Ganî

şima veynî adirê eşqê

Tenê li bom zarî dikin, Tena mi

reyde yew ray qalî bikî

Her kes bizanêt halê eşq Her kes

bizano halê eşqê

Bi hîle dijwarî dikin. Bi hîle dij-

warî kenî.

Bi halê eşq bexîl bûbûm Bi halê

eşqê serxoş bîya

Her dem di dem zelîl dibûm, Her

dem û her game belengaz bîya

Bê reh û bê delîl dibûm Bê rayîr û

bê delîl bîya

(Kirm.)

Goreyê xeber û delîlê ke kewtî dest ma, Elî Herîrî zanayeyêko pîl o. Zanayîşê xo de zî sey hozaneya xo aver şîyo. Mîyanê şarê de, wexto ke yewerê wendişo weş nêkerdnî, vatnî "Erê lo wend û bi Elî Herîrî". Bi kilmî Herîrî mirdimêko pîl, zanaye û perwerdebîyaye bi.

Her kes bi xemxwarî dikin. Ez her kesê bi xo ra xemdar kena.

Hûn bar mekin xemên di zor, Şima xemêdo giran mi bar mekî

Le hesreta vardên di sor Temamê na hesreta zore

Çavê di reş bisk tene dor, Ay çimê sîyay ke biske anî dore

E' nîya bi nûr tarî dikin. Nê çareyê bi nûr tarî kenî.

E' nîya bi nûr zilf tene ser, Çareyo bi nûr zilfê anî sîyar

Rengîn dibin şems û qemer, Rengîn benî roj û aşme

Reşmar ji perdanê neder, Qemte perde ra nêasena

Li er'era yarî dikin Bi ereran (gulan) yarî kenî.

Hoş û er'era şimşa diket, Gula sure weş kena

Teşmîn reva sebir û xîret, Teşmîn rema lazim o sebr û xeyret

Qahû medet, ahu medet Ax û hawar ax û medet

Çeşman çî xubarî dikin. Çirê çiman duman kenî.

Çavê li rojê bîne kom, Çimê ke rojî ra hewnênî

Came mey anî ji bom Camê mey ardî seba mi

Emir kir lazim vexom, Ferman kerd ke ez ey bora (bişimna)

Mestî j imin jarî dikin. Mestbîyayîşê mi rê jehr kenî.

Mest û şerab qendavê, Mest û şerab tîmîyandê

Êsir û bendê vê şevê Êsir û koleyê na şewe

Ger vesfê yarê ez bibê Eke wesfê yare vaja

Hûn terkî huşyarî dikin. Şima ko terkê huşyarîye bikî.

Eke açarnayîşê şîrê de xeleteya mi bibo, qûsur mewnî.

Albert Sosin, vercumleya xo ya bi nameyê Kurdische Samlungenî de şîrêkê Elî Herîrî çap kerdo. Rayna yeno vatiş ke Swêdê de şîrê bi destnuştîşê estî.

Labelê çî heyf ke hima zî nêameyî welat. Senê derheqê tarîxê bîyayîşê û cuyê ey de çiya-çiya vatişê estî, derheqê merdişê û gorê ey de zî vatişê çiya-çiya estî. Ayê ke vanê serra 470 (1078) ya koçî de merdo û rayna Dewa Herîrê de ameyo definkerdîş estî, Ayê ke vanê seserra 11'in de merdo zî estî. E. Üsiv vano ke; "Elî Herîrî, teberê Kurdistanê de merdo û gorê ey welat de nîyo.

Not: Mi no nuşte keyepelê Serhat Gundemê de nuştîyê Xelîlê yo kurmanckî ra û Keyepelê Edebîyat Defterî ra zî şîrê ey yo kurmanckî ra açarnawo.

Herîrî zaneyeko pîl o

Goreyê xeber û delîlê ke kewtî dest ma, Elî Herîrî zanayeyêko pîl o. Zanayîşê xo de zî sey hozaneya xo aver şîyo. Mîyanê şarê de, wexto ke yewerê wendişo weş nêkerdnî, vatnî "Erê lo wend û bi Elî Herîrî". Bi kilmî Herîrî mirdimêko pîl, zanaye û perwerdebîyaye bi.

Xora dewa Herîre zî cayê zanayîşê bi. Na bajaranke ra gelekî merdimê pîl û zanayey vejîyaynî. Eke Elî Herîrî ser o cigêrayîşê başî bibî, ko zaf çiyê tarî roşn bibî û çiyê balkêşî bivejîyê orte. Û rewşa welatê yê ay demê zî ko roşn bibo.

Amînê ziwani cenîya

Goreya çend serran verî ziwane kurdî avara şîya. Kirmanckî de zî xebatîy ercîyaye vejyayê meydan. Netewî de rola cenîy zaf muhîm o heta merdim şikyeno vajo cenî amîna ziwani ya

Ehmedê BIRA - ÇEWLÎG

Nuştoxanê kirmackî yê cenî ra yew zî Ayşe Newrozî ya. Derheqê averşî-yişê ziwane kurdî û kirmanckî sero qisey kerdîy. Hetê bînî ra muhîmeya ziwani û ziwane makî de perwerde-heyra ziwani sero vindert û ziwani de rola cenîy ya civatî çîçiyô ra, çîyanê balkêş ard ziwani. Bi kirmanckî nuştoxeya cenîyan ser zî vindert û vatişên xoyê ercîyaye bi ma rey de par kerd û ard vîr ke, teqez cenî gere qursa ziwane mayî bivînê.

► To vat 17 serro ke rêxitinî şinas-nena. Çîçî bi samed?

Serra 1978 menga gulani bi. Çalakîyeke bîyê. Uca de ma bi nameyê tirkan beşdarê ey çalakîy bîy. Uca de ambazê min ra vat: "Ma tirk nîyê ma kurd ê. Çi karê ma çalakîya tirkan mîyan de esto? U ey ra pey, min rêxistin şinasna. Kurdewarî ey ra pey min de tesîr kerd. Heta ney gamî zî tesîrê xo romeno. Çimkî, ma may zilma ke vînanê zaf zaf o. Heme kiştan ra ma bi hîstîyar ê. Ney samedî r ajana civatî ma ze ya xo vînenê.

► Çiroka her kesê ke bi kurdî nuşeno esto ya şima senî bi û şima senî dil da ziwani?

Belê, ez mîtolojiyî zaf hes kenî û wanenî. Min karê wendişî tîyara dest pê kerd. Hetê bînî ra Bandora Mehmet Uzunî min sero zaf bi. Ey ra pey de, min dest bi xebata ziwane kurdî kerd û samedê ziwani bimûsê min xo da ziwani. Sifte zaf kemaney û çewtey min bîy, ema her ke min nuşt ez mûsaya. Çimkî ziwane ma kirmackî zaf hîra ya. Na gam nuştoxey kena. Samedê ke ez ziwani de serkewte bîya zaf kêfa min yena. Waştîşê min cenîy kurdan ra esto ke wa hemeyî bişêrê kursan û ziwani bimûsê. Çimkî amînê ziwani cenî ya. Rola cenîyî ziwani de zaf bandor keno.

► Goreya to xebatên ziwane kurdî sero yê ke yenê kerdîş qîm kenêy?

Min bawer nêkerdê ke kurdî hintayê avara bişêro. Serr bi ser fikra min ya tûj bedilya. Ciwanên kurd çiqas raştaya asimilasyonî vînan xo bi hewce-dareya mûsaişê ziwani vînan û mûsaiy. Her çiqas xebatîy bîy kurdî hintayê zaf avara şî. Çiqas xebatîy ziwani sero bibêy do hintayê zî avara bişêro û gedeyên ma do ziwane xo daha

weş bimûsê. Goreya çend serranê verî, na gam rewşa kurdî bi çiman eyseno ke avara şîyo. Tabelayên bi kurdî ameyê nuştîş zî zaf bîyê û benêy. Kirmanckî sero xebatanê ke estêy zî kefa merdiman ano. Xebata Gruba Vateyî zî ercîyaye yo. Çimkî înan heta ney gamî kedeke zaf dayo ziwani û resnayê ney astî. Ma ra esaseke ava kerdêy û heta ewro zî ma esasê înan zî genê çimanê xo ver.

► Ziwani de cayê cenîyan şima senî vînenê?

Lazimo ke her cenî qursa ziwani bivîno. Ma mîyan de, newe newe vengê cenîyan bi xebata xo ya zarawaya kirmanckî ser berz beno nameyê înan wina yo; Ardil Mordem, Ayşe Newrozî, Bedrîye Topaç, Nesrîn Navdar û Nesrîn Orak êy. Eger zenbîy estê se zî ma nêşrawito. Lazimo ke heme cenîy ziwani ser xebatan daha zaf bikerê. Çimkî bi

Ayşe Newrozî kam a?

Ayşe Newrozî Gimgim ra ya. 1962 de maya xo ra bîya. 12 serran Gimgimî de pîl bîya. Agirî de Mamosteya Lîseyî wenda. 17 serran verî rêxitinî şinasnaya û bi hawayê aktif ziwani ser ziwani de xebatkerdiş weşa ay şina. 4 serrî ra zafêr o ke xebata zarawayê kirmanckî ser xebatan kena. Samedê ke kirmanckî de nuştoxê cenî zaf tayan êy, xebatanê xo cenî û ziwani ser kena. Kurdî û îngilizî zana. Rêvebereya KURDÎ DER ya Enqereyî de ca gena û mamosteya fermî ya.

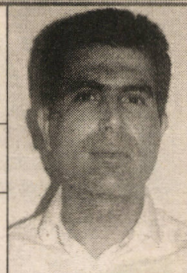
gedeyan ra têkileya înan zaf o. Qandê ney zî, perwerdeheyra cenîy zaf muhîm o. Gedeyî ameyaşê ma yê. Perwerdeheyra gedeyan zî destê cenîyan de yo.

Ney ra, lazimo ke cenîy samedê ziwane mayî bimûsê qursan bivînê. Bidê mûsnayîş û bonder bikerê. raştaya civatî ziwani ra dest pê keno. Wa cenî daha zêd giraney bidê ziwani. Ziwani bi evîna merdimî avara şina. Her cenîyî de no esto. Ya muhîm ey ser xebat bikeroy. Her cenî eger evîndarê ziwane maya xo bibo, zaf meseleyî bi xo hal benê. Esasê civatî û netewê ziwani o. Netewa bê ziwani ze netewa bê nasname bibo yo. Muhîmeya ziwani tîya de vejyeno meydan.

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesnaw@gmail.com

Ziwan bingeyê komelî yo

Çiqas mêrdim yewî û ferdî ra vejyayo biyo komel û komelan viraşto o wext ziwani rolê xo yo komelkî kay kerdo. Xora ziwani, ziwane yew komelî bibo ciwîyeno, ser keweno.

Ma dînyaye ra biewnî û mumkun bibo ma ûzayî ra dînyaya xo ra biewnî eceba ma çî vînenî? Çareyê min û ti, ma awe û erdî ra vêşêr çîy nêvînenî. Corî ra ma ra ne dewletî asenî, ne zî sinorê dewletî asenî.

Ma însanî na dînyaye de pênenî, timûtim herb vejenî û ma mîyanê xo de sinoranê viraştîşî virazenî, semedo ke heqanê şaran nêdayîşî ra merg û talan, veşnayîş û rijnayîş beno û çend komelî çin benî û ê senî çin benî ziwane xo zî xo reyde benî, hem komelî vîni benî, hem zî ziwane xo, kulturê xo, xo reyde benî, sek xezîneya dînyaye, dînyaye ra biwederîyo.

Kulturî vîni benî ma nêşkenî çîy bikerî, xezîneyê dînyaye vîni benî destê ma ra çîy nêyeno ma vîndenî temaşe kenî û ma nêvanî ke roj biyero ke kulturê ma zî biwedarîyo.

Na mesela tena meselaya yew di kome-lan nêya heme komelî û dewletî kulturî û ziwaniyan gere bipawî û hewce bikera kam netewan de kultur û ziwane ser ro nêheqî bîya gere ver ra nêdî, cayî de tedbîr bigêrî.

Ma çîrê ver ra nêdenî ke kultur û ziwani bicîwîyî? Kure de yew dewlet est a û mîyanê xo de çend çîyayî est bîya, waştê ke pêrînan biwedara, bikera hawayê xo, tehammul nêkerdo ke mîyanê dewleta xo de çîyayê biciwîyo, timûtim xo rê tehlûke vînaya.

Helbukî çîyayî zengîneyîyê ma ya. Çin-kerdiş, vînikerdiş, hawayêxokerdiş ah-lakî û însanî nêyo. Heme kes bi rengê xo, çîyayê xo reyde xo ifade bikero.

Komelî, ziwane xo reyde est î, eke ziwane xo nêpawî, wayîr nêwejîyî tehlûkeyo xişn, înan paweno. Ziwan hende ke muhîm o, nasnameyê komelê yo, eslê komelê yo.

Ziwan û komel gîrdayeyê yewnan î, ziwani komel reyde est o, komel zî bê-ziwani nêbeno.

Komelî, semedo ke ziwane xo xurt bikerî têkoşîna girde dayî, heme warê de têkoşîna dayî; siyaset, huner, edebîyat ûsb.

Komelî, senî ke xo aqîliyeyî qiymetê ziwani, zanayî û zanayî ke, eyro qiymetê ziwane xo nêzanî beno ke siba erey bibo. Coka heme çîyî ra verê gere girani ziwani ser ro bibo. Ziwan nêxelî-sîyo ay çîyê bînî qet nêxelîsînî.

Tecrîda Ocalanî serra xo qedîna!

Dinyayî de ney dewrî de û verê ney dewrî de tecrîda ke ze, tecrîda Serekê PKKeyî û Kurdan Abdullah Ocalanî ser ameyo meşnayiş nîno zanayiş. Serreke qedîya ke rayîrberên Tirkîyayî nêverdanê ke bi ey pêvînayiş bikerê. Zafêreya pawitoxê ey amey tepiştiş.

Tecrîda ke Ocalanî sero esto dinyayî de numûneya ey çîno. No zî giraneya tecrîdî ano çîman ver. Serrê qedîya ke Ocalanî ra xebereke çîno. AKP semedê politikayên xo kurdan ser ferz bikero ra heme zextan kurdan û rayîrberanê kurdan ser ardo û

wazeno ke hewan zî bîyaro. Bi hezaran sîyasetmedarê kurdan day girotiş û heta ney gamî zafêreya înan sûcê xo dahî nêzano. Heman demî de Ocalanî ser de zextanê ke estêy daha zî şideyna û serreke ravêra bi ey de pêvînayiş nîyameyo kerdîş... RÛPEL-4

Welat

VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 30-7-2012 Hewtane HÛMARE: 12 E - mail: welatverroj@gmail.com

Bêrê xete

Xoser Welat	2
Operasyona hîra beno	
Nesrin Orak	3
Ziwan bingeyê komelî yo	
Zerweş Esnaw	7

Mîhrîcana Mûnzûrî

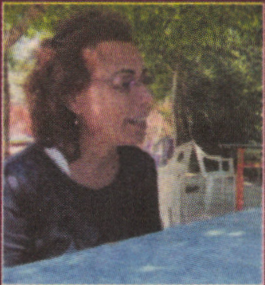
Mîhrîcana 12 ya Kultur û Xozaya Mûnzûrî bi rafinayişê 'qarîkatorên Zîdana Amedî yê 12 îlonî' û bi panela 'Bawerîya Dêrsimî û Keyê Cemî' dest pê kerd.

Meydana Seyît Rizayî de zaf sitantî amey akerdîş. Panelî de yewiyeya kurdan û HES sero vindertî û ardîy ziwan ke, her tim wazenê kurdan tepêşê... RÛPEL 4

Edebîyatî de Elî Herîrî

Edebîyata kurdan de kesê sifteyin yê eno zanayiş Eli Herîrî yo. Ey kurdan weş şinasnayo. Muhîmeya ziwani û kesayeteya kurdan û problemên weş şinasnayo ra xo avera berdo... RÛPEL-6

Amînê ziwani cenîya

Nuştoxanê kirmackî yê cenî ra yew zî Ayşe Newrozî ya. Derheqê averşiyişê ziwane kurdî û kirmackî de û muhîmeya perwerdeheya ziwani ser vindertî û ziwani de rola cenîya ya civatî çîçiyê nixna... RÛPEL-7

Ocalan Azad nêbo kurd azad nêbeno

Lazimo ke Tirkîya bizano ke, şarê ma yê Rojawayê Kurdîstanî bêwayir nîyo. Ma hetê şarê xo yê Sûrîyeyî de yê. Wa vîra mekerê ke, kurdîy heme yew perçeyê. Eger Tirkîya mudaheleyê biko, dijî Tirkîyayî kurd do hereket bikero

HEMEYAN DIJMIN VÎNENA

KCK ard ziwan ke, şarê ma hertim azadiya Ocalanî wazeno. Çimkî zanê ke heta Ocalan azad nêbo statuya kurdan nîno dayene. Ewro AKP tenê PKKeyî ra nê, hemeyê kurdan û kesan xo ra ze dijmin vîneno. No zî nijatperestey o. Lazimo ke AKP raştayan bivîno û bido...

AKP CAYÊ XODE RONIŞI

KCK wina dewam kerd, eger Tirkîya mudaheleyê Sûrîyeyî bikero, do kurdîy Tirkîyayî heme dijî Tirkîyayî şer bikerê. KCK bi ney hawayî ze rota dabo Tirkîyayî û waş ke, planê ey ye wina esto se, wa fek cira verabido û kurdîy mafdar êy û heta heqê xo bigê têkoşîn bido... RÛPEL-4